

Tài liệu lịch sử được biên khảo công phu bởi một cựu SVSQ K3 Học Viện CSQG VNCH.

□□□□□□□□□□□□□□□□

PHAN ĐÌNH PHÙNG (1847 – 1895)

LÃNH TỐ PHONG TRÀO CÔN VƯƠNG NG CHỢNG NGOẠI XÂM CƯỚI THỜI KỲ XIX

Nguy&#n Th&# Hoàng (Khóa 3/72 HVCSQG)

Do chính sách bóc lột tàn ác của triều đình Huế khi ôm giữ lối thói cũ, không chịu mở cửa thông thương buôn bán, không giao thiệp với bên ngoài khai hóa dân trí, do sự sùng tín giáo hội trong nước, làm tình làm tội bắt đầu những giáo sĩ Thiên chúa giáo tây phương và giáo dân trong nước, nên thực dân Pháp có cớ đem chiến thuyền vào biển phá hủy các đền lũy ở Đà Nẵng năm 1847 rồi rút đi, mở đầu tham vọng xâm lăng và đặt nền đô hộ lên toàn cõi Việt Nam của thực dân Pháp.

“Đầu của những nước có lúc khác nhau – Song hào kiệt lúc nào cũng có (Nguyễn Trãi). Sĩ phu Việt Nam đứng trước nguy cơ Đốt Núi c lâm nguy, thời bất kỳ phát sinh những phong trào Côn Vương chống Pháp của nước của dân tộc Việt Nam ở cuối thế kỷ XIX đã nổi lên rầm rộ, xuất hiện những nhà lãnh đạo kiệt xuất từ các phong trào Côn vương của nước, nổi bật nhất là cuộc đứng lên của Côn Vương khi nghĩa hào hùng kiên cường của chí sĩ Phan Đình Phùng chống lại”

Pháp xâm lăng đất nước Việt Nam vào cuối thế kỷ XIX..

PHAN ĐÌNH PHÙNG (1847-1895) sinh ngày 24 tháng 4 năm Đinh Mùi (6.6.1847 dl) ngày làng Đông Thái (nay là xã Tùng Ảnh) huyện Đức Thọ, tỉnh Hà Tĩnh, trong một gia đình nho giáo có truyền thống hiếu học, trẻ ng đ o nghĩa. Thân sinh của là Phó bảng Phan Đình Tuy, các ông bác là chí sĩ Phan Đình Thông, cha nhân Phan Đình Thu và ngày chú là Phó bảng Phan Đình Văn. Ngay thu thi u thi i, c Phan Đình Phùng đã n i thi ng thông minh, có chí và r t siêng năng ham học. Năm 29 tu i, c Phan thi H ng đ u C nhân khoa Bính Tý (1876), năm sau, thi H i, c đ u Đình Nguyên Tiến Sĩ khoa Đinh Sửu (1877), nên ngày đ i thi ng g i là c Đình.

B c vào học n l , c Phan Đình Phùng đ c b Tri Huy n Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình. Do đánh đồn c đ o Tr n L c (t c g i là c Sáu) vì ông này hay th hi p đáp dân, nên c Phan b vua T Đ c b t t i, c b tri u h i v kinh đô Huế sung ch c Ng S Đ o Sát Vi n có trách nhi m ki m tra công vi c các quan l i, s n sàng đàn h c (v ch t i quan l i) nh ng ng i có i l m, ph m pháp dù ng i y c ng v nào. Là m t v quan thanh liêm, c ng tr c, c Phan Đình Phùng h t lòng chăm lo đ i s ng ng i dân, m t khác r t nghiêm kh c v i b n quan l i tham nhũng, k c b n tay sai của Pháp khoác áo tôn giáo hà hi p dân lành. Năm 1882 c Phan dâng s đàn h c Thi u b o Nguyễn Chánh v t i “ng Bình B t B i n (C m quân ng i yên, không đi thi p vi n) khi gi c Pháp t n công c p thành Nam Đ nh, cũng nh không quan tâm đ n dân tình b gi c hà hi p bóc l t.

T i tri u đình, c Phan Đình Phùng th ng t cáo nhi u v khu t t đã t n t i t lâu, nên có l n vua T Đ c khen “Th s c u b t phát, phùng PHÙNG n i phát” (Nh ng vi c bê b i trong tri u đình đã có t lâu không ai dám phát hi n, nay g p PHÙNG m i phát hi n phanh phui ra ánh sáng.)

Tr c s ki n tri u đình xu ng chi u c m đ o g t gao, nhi u giáo sĩ tây ph ng b sát h i, tháng 8 năm Bính Thìn 1856 (T Đ c th 9) chính ph Pháp l i sai ông Leheur De Ville-Sur-Arc đem chi n thuy n Catinat vào của Đà N ng r i cho ng i đem th lên trách tri u đình v vi c c m đ o. Nh ng vua quan tri u đình không đáp ng, nên quân Pháp bèn b n phá các đ n lũy Đ o N ng đ th uy r i rút đi nh l n tr c. Sau đó, Pháp v n c g ng đ i u đình và yêu sách tri u đình Huế cho n c Pháp đ c t do vào thông th ng, đ c đ t Lãnh s t i Huế, đ c c m của hàng buôn bán, cho giáo sĩ đ c t do gi ng đ o, nh ng tri u đình Huế v n kh c t m i yêu c u.

Tháng 7 năm Mậu Ng 1858 (T Đ c th 11) t ng Pháp là Rigault De Genouilly l i đem 14 chi n thuy n Pháp và l Pha Nho v i h n ba ngàn quân của hai n c vào của Đà N ng b n phá các đ n lũy, chi m Đà N ng, Gia Đ nh (Nam K)...và sau đó gi c Pháp thi p t c t i chi m toàn c i n c Việt Nam... trong tham v ng đ t ách đô h v i Hòa c ký ngày 23 tháng 7 năm Quý Mùi 1883, đ c tu chính l i b ng Hòa c Patenôtre ký ngày mùng 6 tháng 6 năm Giáp Thân 1884 bu c tri u đình Huế ph i ch p nh n n c Pháp đ t n n b o h n c ta. Hòa c v a ký xong, ông Patenôtre h i các vua quan trong tri u đình đem cái n của Tàu phong cho vua Việt Nam th t b n u lên mà h y đi, nghĩa là t đó Việt Nam thu c v n c Pháp b o h ch không còn th n ph c n c Tàu n a.

Đ t n c lúc b y gi chìm đ m d i g ng ki m đánh phá chi m lĩnh của gi c Pháp, toàn dân kh n đ n điều linh đ i ách đô h tàn b o của gi c ngo i xâm, đ y vua quan tri u đình Huế vào tình tr ng r i lo n c đ . Quan l i trong tri u chia hai phe. Phe ch hòa ôm chân gi c, đàn áp

dân lành, lũng đ&n tri& u đ&nh đ& m& u c& u danh l&i cho b&n thân và bè phái. Phe ch& chi&n do Tôn Th&t Thuy&t đ&ng đ&u ráo ri&t t&p h&p l&c l&ng, chu&n b& khí gi&i, l&ng th&c đ& kháng Pháp khi th&i c& đ&n.

Tháng 6.1883 trong lúc gi&c Pháp tràn ng&p đánh phá đ&t n&c thì vua T& Đ&c băng hà, đ& di chi& u truy&n ngôi cho &ng Chân là vua Đ&c Đ&c. Ba ngày sau đó, H&i đ&ng Ph& Chính Tôn Th&t Thuy&t, Nguy&n Văn T&ng, Tr&n Ti&n Thành ph& vua Đ&c Đ&c, l&p H&ng Đ&t lên ngôi l&y niên hi&u là Hi&p Hòa. Th&y vi&c làm trái ngh&ch di chi&u c&a vua T& Đ&c, c& Phan Đình Phùng can đ&m đ&ng ra trách m&ng Tôn Th&t Thuy&t gi&a tri&u đ&ng tr&c bá quan văn võ :” Đ&c Tiên Hoàng v&a m&i nh&m m&t mà ngài đã làm vi&c trái ngh&ch di chi&u nh& th& là không đ&c. Hu&ng chi tân quân ch&a có l&i gì mà Ngài v&i vàng m&o ph&m ph& vua, l&p vua là vi&c làm c&n r& không còn đ&o nghĩa nhân th&n m&t chút nào”.Tôn Th&t Thuy&t quá t&c gi&n, thét t& h&u ba quân b&t tr&i c& Phan Đình Phùng đem đi chém., nh&ng sau đó c& Phan b& đem giam vào tr&i C&m Y, vài ngày sau c& Phan b& cách ch&c đ&i v& quê nhà.

LÃNH Đ&O PHONG TRÀO C&N V&NG&

10 NĂM KH&I NGH&A CH&NG GI&C PHÁP (1885-1895)

M&c dù b& Tôn Th&t Thuy&t cách ch&c đ&i v& quê, c& Phan Đình Phùng không h& t&c gi&n, ngày đêm luôn bình tâm suy nghĩ tính k& đ&n vi&c c&u dân c&u n&c. Tuy b& c& Phan Đình Phùng h&ch t&i chuy&n ph& l&p vua, nh&ng đ&u năm 1884 Tôn Th&t Thuy&t l&i tâu lên vua Hàm Nghi xin phong cho c& Phan làm Tham Bi&n S&n Phòng t&nh Hà Tĩnh v&i trách nhi&m chu&n b& l&c l&ng ch&ng Pháp trong t&nh.

Sau cu&c t&n công c&a phe kháng chi&n vào các căn c& c&a Pháp t&i kinh thành Hu& th&t b&i, quân Pháp ph&n công đ& đ&i, kinh đô Hu& th&t th&, ng&i ng&i ch&y gi&c đ&p lên nhau thoát thân (Tháng 7-1885) và trong T& C&m Thành các vua quan, cung n& cũng ho&ng lo&n tìm đ&ng tháo ch&y, Tôn Th&t Thuy&t ph&i h& giá vua Hàm Nghi ch&y v& phía B&c thoát thân. Đ&ng th&i phát h&ch c&n v&ng kêu g&i v&n thân sĩ phu và toàn dân c& n&c đ&ng lên ch&ng gi&c Pháp xâm lăng. Tháng 10-1885 khi nghe vua Hàm Nghi đ&n vùng th&ng du Phú Gia, H&ng Khê, t&nh Hà Tĩnh c& Phan Đình Phùng cùng m&t s& b&n v&n thân nh& Phan Quang C&, Phan Kh&c Hòa, Phan Tr&ng M&u, Hoàng Xuân Phong, Ng&y Kh&c Ki&u... tìm t&i báiy&t và c& Phan đ&c vua Hàm Nghi phong ch&c Tán Lý Quân V& lãnh đ&o phong trào C&n V&ng trong 4 t&nh Thanh Hóa, Ngh& An, Hà Tĩnh và Quảng Bình.

C& Phan Đình Phùng ra l&i kêu g&i nh&ng sĩ phu yêu n&c và toàn dân đ&ng c& kh&i nghĩa t&i quê nhà. Sĩ phu, thân hào, nhân sĩ và dân chúng kh&p n&i đ&u đ&ng tâm h&p l&c h&ng &ng đ&u quân ngày càng đông. Gia nh&p nghĩa quân H&ng Khê còn có đ&c nh&ng t&ng tá, quân sĩ đang tham gia các cu&c kh&i nghĩa & các n&i ch&a thành công đ&u tình nguy&n kéo đ&n h&p tác chi&n đ&u đ&i ng&n c& do Phan Đình Phùng lãnh đ&o. Nói là cu&c kh&i nghĩa H&ng Khê (Hà Tĩnh) nh&ng đ&a bàn ho&t đ&ng r&ng kh&p b&n t&nh Thanh Hóa, Ngh& An, Hà Tĩnh, Quảng Bình mi&n B&c Trung k&. Kh&i đ&u đ& gây đ&ng phong trào nhanh chóng, c& Phan Đình Phùng l&y làng Đông Thái, quê nhà c&a c& làm căn c& ban đ&u phát đ&ng cu&c kháng chi&n, l&y nhà riêng c&a mình làm Nghĩa Sĩ Đ&ng c&a nghĩa quân. Chính lúc này nghe tin c& Phan Đình Phùng kh&i nghĩa, m&t th& lĩnh nông dân tài ba thao l&c là t&ng Cao Th&ng đã đem toàn b& l&c l&ng đ&i quy&n sang xin gia nh&p (1886) và ông đã tr& thành c&t tr& c&a c& Phan trong t&ch&c, đ&m trách rèn luy&n nghĩa quân, xây đ&ng căn c& đ&n l&y và ch& huy chi&n đ&u trên các

Nhà Cách Mạng PHAN ĐÌNH PHÙNG

Tác Giả: K3 Nguyễn Thị Hoàng
Thứ Hai, 10 Tháng 10 Năm 2011 12:21

mặt trận..

Từ căn cứ nghĩa quân có xúng xạo rền đúc vũ khí do tướng Cao Thắng chỉ đạo quân lính chế tác thành công hơn 500 khẩu súng trường hiên đại năm 1874 của Pháp, rền đúc gươm giáo, có nhiều sân bãi rèn luyện tập luyện quân sĩ, nhiều hầm an toàn chôn cất hàng nghìn người chết, Hồ Thắng đến trực tiếp phát triển dây chuyền công nghiệp và liên kết yểm trợ.

Cố Phan Đình Phùng cùng với phó tướng Cao Thắng rất chú trọng việc xây dựng căn cứ để thực hiện cuộc kháng Pháp lâu dài, vì thực tế Phan đã mở rộng và chôn các căn cứ trên dãy núi phía đông vùng núi phía bắc miền trung để tránh khó khăn bao vây và tấn công, nhiều quân ta vẫn có thể tiếp xúc được với các lực lượng chi viện lâu dài và thu nhập tiền trong việc tiến thoái. Với mặt trận sông, vùng núi Đèo Hàm là mặt trận núi dài hiểm hóc, sông mở liên tiếp khúc khuỷu nhau. Các mặt trận núi có mặt khe suối, hai bên bờ khe suối có lau sậy mọc cao quá đầu người. Đèo núi đi vào rất gay go hiểm hóc, nếu ai không thu được đèo núi thì không tìm được lối vào, hay vào rồi mà không biết lối ra.

Căn cứ, đơn lũy kháng chiến Phan Đình Phùng không đơn thuần là mặt trận chiến đấu mà là sự liên kết của nhiều vùng thu được binh lính miền Trung. Từ Vạn Quang mãi tới Trưng Khê, Tri Khê dài hơn trăm dặm bày giăng có nhiều đơn vị chiến đấu nghĩa quân liên tiếp đứng lên. Đơn vị có hầm chông rào đầu vào rừng che chắn, nhà cửa xây dựng toàn bằng cây bện chôn lẩn ngay trong rừng, dựa theo thung lũng, thung lũng để tránh nguy hiểm, tiến vào ăn uống, việc chuyên chế binh gia, yểm trợ tiếp viện, di chuyển liên tục để tránh trong 4 tháng miền trung du Trung Việt. Đơn lũy liên tiếp có Đèo Đục, đơn lũy như thế do mặt trận Lãnh Binh chế ngự. Cố Phan Đình Phùng chia nghĩa quân thành 15 Thôn, mỗi Thôn đảm trách một vùng.

Một chiến lược của quân đội là liên tục mang tính chiến đấu liên tục đã được cố Phan Huy đưa ra rất tài tình không chỉ để nuôi quân hàng ngày mà còn để trong quy mô rừng núi và rừng che chắn, kín đáo. Với chính sách gần dân, thân dân, thu phục nhân tâm, cố Phan Đình Phùng chú tâm đến công tác dân vận, thuyết phục, động viên đánh động lòng yêu nước, thu thuế, đóng góp liên tục có hơn một triệu theo hoàn cảnh, nguyện ý dân binh để tích lũy hàng quân khí nghĩa vụ và mặt trận cao nhất. Việc hoạch định chiến lược trong "xây dựng căn cứ lòng dân" đã không chỉ bao toàn lực lượng mà còn có thể đoàn kết các lực lượng khí nghĩa trên toàn quốc, không chỉ miền Trung mà còn vươn ra đến đất Bắc, vào trong Nam. Sự kiên trì nhìn chiến lược của lãnh tụ Phan Đình Phùng rất rộng và sâu sắc. So với các cuộc khởi nghĩa khác trên toàn quốc cùng thời, thì quy mô tầm vóc cuộc khởi nghĩa của lãnh tụ Phan Đình Phùng vượt trội, thanh thản như hàng ngàn đơn vị đã thuyết phục được nhiều lãnh binh khác và tập hợp đội ngũ của Phan.

Nhờ dựa vào nguyện ý dân, và lấy dân làm gốc nên lực lượng nghĩa quân Phan Đình Phùng có sức sống tiềm tàng, mãnh liệt, sức chiến đấu bền bỉ, quật cường, và chiến đấu và xây dựng tập túc. Trong những năm 1885 đến 1890 nghĩa quân đã đánh thắng nhiều trận chiến quét tiêu diệt của giặc Pháp, và tiến công vào các đơn vị ở Hà Tĩnh, Nghệ An. Những trận công đồn Đèo Ngang Liễu, đồn Trường Lưu, đồn Quỳnh Lưu, đồn Linh Cảm, và những trận phá kích làng Hồ, trấn Tháp, đồn thủi còn đánh xuống vùng đồng bằng khắp miền.

Từ hai năm 1891 đến 1893 nghĩa quân đã anh dũng chiến đấu những trận đánh phá kích thắng lợi ở đồn giặc Quý Hòa, Hoàng Khê và Trường Vũ. Những cuộc tiêu diệt bền vững gian khổ theo giặc đàn áp nghĩa quân, phá vỡ trận địa hai trận quét sạch của giặc Pháp ở vùng Ngàn Phố, Sông Cầu, Trường Sơn và trận tấn công của địch vào đơn vị miền đông của nghĩa quân ở Hải Trung. Đồn thủi nghĩa quân đã tiếp kích đánh sát thung lũng Hà Tĩnh, Kỳ Anh, và Nam Hồng. Đáng kể nhất trong đêm 23 rạng ngày 24.8.1892 mặt trận vùng nghĩa quân đã đổ bộ vào trấn lính tập và nhà lao ở Hà Tĩnh, giải thoát tù nhân trong đó có 70 nghĩa quân bị giặc Pháp

Nhà Cách Mạng PHAN ĐÌNH PHÙNG

Tác Giả: K3 Nguy&n Th& Hoàng
Thứ Hai, 10 Tháng 10 Năm 2011 12:21

giam gi. Trong năm 1893 ghi nh&n thêm nh&ng tr&n đánh liên t&c c&a nghĩa quân & khu
Tru&ng Vi&t, Ng&n Tr& i, nh&ng tr&n t&n công c&a nghĩa quân vào các đ&n gi&c & Trung L&ng,
Kim Ch&c, H&ng Khê. Cu&i năm này, l&nh t& Phan Đ&nh Phùng đ& th&c hi&n một tr&n đánh táo
b&o nh&m gi&i phóng các t&nh Ngh& An, Hà T&nh, Qu&ng B&nh, nh&ng tr&n đánh th&t b&i khi
t&ng quân Cao Th&ng, ng& i anh hùng tr&c t&c a phong trào đ& hy sinh trên đ&ng t&n quân.

Memorial Phan Đình Phùng

Ngày 17 tháng 10 năm 1894 l&nh t& Phan Đ&nh Phùng t&p h&p l&c l&ng quy&t s&ng mái v&i
gi&c. Kh&i đ&u c& Phan cho quân lên t&n đ&u ngu&n dòng sông V& Quang n&c ch&y r&t xi&t,
ch&t cây đ&ng k&e ch&n dòng n&c l&i, đ&ng th&i chu&n b&s&n nhi&u l&ng g& l&n. Khi quân Pháp
và quân c&a b&n tri&u th&n thân Pháp đ&n gi&a dòng sông thì c& Phan cho phá k&e ngu&n, tu&n
cây xu&ng. Gi&c ph&n b&n n&c cu&n, ph&n b& cây lao vào ng& i, l&i b& nghĩa quân hai bên b&
sông tu&n ra chém. gi&t, n&n gi&c b& th&ng vong vô s&. Trong tr&n V& Quang l&y l&ng này gi&c
Pháp ngoài s& quân trang và vũ khí b& m&t quá nhi&u, còn gây t& vong trên 100 tên gi&c trong
đó có ba sĩ quan.

Đ& ph&c thù, năm 1895 Pháp đ&u vi&t gian Nguy&n Thân ph&i h&p v&i công s& t&nh Ngh& An
tên Duvillier đ&m 3000 lính đ& p t&t đ&i b&n doanh H&ng Khê. Trong tr&n này quân ch& l&c
c&a c& Phan Đ&nh Phùng b& đ&i ph&ng ch&n các ng& đ&ng ti&p v&n, n&n quân s&, vũ khí,
l&ng th&c không đ&c ti&p t& b& sung, thi&u th&n khó bù đ&p. M&i l&n b& đ&i ph&ng t&n công,
nghĩa quân ch& có th& ti&n tho& lo&nh quanh t& núi Qu&t r&i tr& v& V& Quang và không th& &
m&i n&i lâu quá ba ngày. Trong th&i gian này, c& Phan s&c kh&e có ph&n gi&m sút, l&i đ&ng ng&
b&nh n&ng. Đây là tr&n đánh cu&i cùng vì h&n 3000 quân c&a Nguy&n Thân và Duvillier c&m
đ&u ngày càng xi&t ch&t vòng vây và trong m&t tr&n giao tranh ác li&t c& Phan đ& qua đ&i ngày
28 tháng 12 năm 1895, h&ng th& 49 tu&i. M&i hai ngày sau khi th& l&nh Phan Đ&nh Phùng
m&t, quân c&a Nguy&n Thân m&i l&t vào đ&c doanh tr&i Vũ Quang và núi Qu&t. Sau đó, vi&t
gian Nguy&n Thân cho qu&t m& c& Phan & chân núi Qu&t, đ& đ&u đ&t cho x&ng th&t c&a c&
cháy thành tro, tr&n vào thu&c súng b&n xu&ng sông La. Sang đ&u năm 1896 m&t s& c&p ch&
huy l&n l&t qua đ&i vì & lâu trong r&ng sâu n&c đ&c, m&t s& đ& hy sinh ho&c b& b&t, m&t s&
kh&c rút qua Xi&m La ho&c ra hàng gi&c. Cu&c kh&i nghĩa H&ng Khê c&a Chí sĩ Phan Đ&nh
Phùng đ& dày công xây đ&ng trong 10 năm tr&i đ&n đây là k&t thúc.

Trong 10 năm đ&ng c& kh&i nghĩa, chiêu t&p t&ng sĩ, và liên k&t nh&ng phong trào c&n v&ng

khác trong c& n& c kháng chi&n cần quét gi&c ngo&i xâm, nhà lãnh t& Phan Đình Phùng đã bao phen gây thi&t h&i n&ng n& cho gi&c Pháp & kh&p n&i. Nhi&u l&n th&y không th& dùng s&c m&nh quân s& đ& tiêu di&t l&c l&ng kh&i nghĩa, th&c dân Pháp xoay qua đ& đ&, mua chu&c chí sĩ h& Phan. Năm 1886 ng&&i anh c&a c& Phan là Phan Đình Thông đang n&m gi& cánh quân & huy&n Thanh Ch&&ng (Ngh& An) b& th& h& tên Nguy&n S& làm ph&n đ&n lính Pháp đ&n vây b&t gi&i v& t&nh đ&&ng. Khi &y, Lê Kính H&p v&n là b&n thân c&a c& Phan Đình Phùng, theo l&nh gi&c Pháp vi&t th& khuyên b&n v& hàng gi&c đ& c&u ng&&i anh đ&ng th&i đ& m& mã t& tiên ông bà kh&i b& khai qu&t. C& Phan Đình Phùng khinh mi&t nói v&i ng&&i đ&a th& :” Tôi có m&t ngôi m& r&t l&n c&n ph&i gi& là đ&t n&&c Vi&t Nam và m&y m&&i tri&u đ&ng bào. N&u v& hàng gi&c, đ& s&a sang gìn gi& m& mã cha ông mình thì ngôi m& l&n c& n&&c kia ai gi& ? C&u v&t anh em c&a mình thì anh em khác trong n&&c ai c&u ?” Sau đó, gi&c Pháp gi&t ng&&i anh c&a c&, còn b&t giam nhi&u thân t&c trong gia đình, đ&ng th&i khai qu&t m& mã t& tiên c&a c&, nh&ng c& Phan không s&n lòng n&n chí, v&n m&t lòng vì dân vì n&&c.

Sau đó, gi&c Pháp thúc tên vi&t gian Hoàng Cao Kh&i, là m&t trong nh&ng tên tay sai đ&c l&c c&a gi&c, là Kinh L&&c S& B&c K& lúc b&y gi& v&n là ng&&i đ&ng h&&ng, v&a là thông gia v&i c& Phan Đình Phùng, vi&t m&t b&c th& chiêu hàng b&ng nh&ng l&i l& thân m&t khuyên b&n đ&ng ch&ng đ&i tân tri&u (vua Đ&ng Khánh) và bè lũ th&c dân c&&p n&&c. C& tr& l&i th& :” Tôi đã quy&t tâm làm cái công vi&c c&a vua (Hàm Nghi) &y thác, c&a ng&&i dân trông ch& vào tôi, thì đ&u có s&m sét, búa rìu không bao gi& lay chuy&n và thay đ&i chí h&&ng c&a tôi đ&&c”.

Ngoài tài thao l&&c c&a m&t lãnh t& ki&t xu&t đ&ng c& kh&i nghĩa ch&ng ngo&i xâm, Nho sĩ Phan Đình Phùng còn là m&t nhà th&, nhà văn đã đ& l&i cho đ&i nh&ng áng văn, th& ái qu&c đ&y dũng khí . Đi&n hình bài th& **“Lâm Chung C&m Tác”** đã nói lên đ&&c n&i lòng vì n&&c vì dân c&a m&t k& sĩ ch&a hoàn thành trách nhi&m tr&&c lúc lâm chung :

Lâm Chung C&m Tác

Nhung tr&&ng ph&ng m&nh th&p canh đồng
Võ l&&c y nhiên v& t&u công
Cùng h&ngao thiên nam tr&ch nh&n
Ph& đ& bi&n đ&a th&&ng đ&n phong
C&u trùng xa giá quan s&n ngo&i
T& h&i nhân dân th&y h&a trung
Trách v&ng d&long &u d&đ&i
T&&ng môn thâm t& quý anh hùng !

B&n đ&ch nghĩa : C&m tác lúc s&p qua đ&i

Vâng m&nh & ch&n binh hung đã m&&i năm
M&u l&&c đánh gi&c v&n ch&a nên đ&&c vi&c gì
Dân chúng cùng đ&&ng đ&i kêu tr&i nh& đàn nh&n không có ch& &
B&n xâm l&&c còn đ&ng đ&n nh& ong kh&p m&i n&i
Xa giá c&a vua (Hàm Nghi) còn đ&ng & ngoài quan san
Nhân dân b&n b& nh& s&ng trong n&&c sôi l&a b&ng
Trách nhi&m càng cao thì m&i lo càng l&n
Nghĩ mình cũng trong c&a tr&&ng mà riêng th&n v&i ti&ng anh hùng !

TINH TH&N PHAN ĐÌNH PHÙNG

Công cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm chiếm Việt Nam cuối thế kỷ XIX của chí sĩ Phan Đình Phùng đã huy động được toàn lực của nhân dân các tầng lớp miền Bắc Trung Kỳ và miền núi nhân tài, võ thuật, lòng yêu nước... Nam nhi, già trẻ đều có lòng dấn thân tham gia kháng chiến. Cụ Phan Đình Phùng đã khơi dậy được truyền thống yêu nước của dân tộc lên cao đời, được thể hiện trong hịch chống Pháp, câu viết: " Các ông có chí lớn tài to, nếu không mưu được ra cho nước dùng, thì nên đem máu mình ra dấy binh cứu lấy sinh dân thì Phùng tôi xin nhắc nhở, búi tóc sẵn sàng nghe theo. Nếu thấy tuy các ông ở nơi thôn dã mà cũng có công báo nước giúp đời, chớ đừng coi việc đó là thường". –

Trong tinh thần lãnh đạo cuộc khởi nghĩa, đời sống đáng quý, rất đáng kính trọng và lãnh tụ h& Phan là câu luôn chú ý đến người dân, hết lòng thương yêu từng người nghèo khổ đang bị bóc lột tàn cùng và nông nô nh& trong xã hội. Càng thương yêu dân, càng căm thù gi&: " Dân đói kêu trời xao xác nh& – Quân gian chết đất r&n r&ng ong !" (Thấy tuy thế mà nh& câu P&P)

Chính sự cảm hóa bằng đức lớn của Phan mà toàn dân đã đi theo cuộc kháng chiến của Cụ đến cùng rừng núi khắp nơi, không nao núng, không lùi bước cho chết chóc, hiểm nguy cùng cực. Tính chất toàn dân kháng chiến rõ nét khi Cụ Phan trở lại thế d& hàng của vị tướng Hoàng Cao Khải :- " Tr& h& 10 năm tr&, nh&ng ng& ở d& thân theo việc nghĩa, họ có trách nhiệm tù đầy, họ có bổn phận chém giết. Tuy thế mà họ chống họ chán nên ngã lòng bao giờ. Có phải họ lấy sự hiểm nguy, chém giết làm thêm thu&ng đâu. Chỉ vì họ tin vào sự tôi, lòng họ chỉ tôi nên mới h&ng v&ng đó. Nếu có nhân vào cảnh nguy tôi liệu có nhân có lòng nào bỏ họ mà đi cho đành không ?".-

Lãnh tụ Phan Đình Phùng đã nhìn thấy và ý thức được sự cần thiết đoàn kết của toàn dân trong sự nghiệp cứu nước nên ngay từ đầu Cụ đã tìm mọi cách liên lạc bắt tay với các lực lượng kháng chiến trong nước, trước hết là ở Bắc Kỳ, nơi Cụ có mối liên hệ giao tiếp. Cụ giao với các quân cho tướng Cao Thắng xây dựng phát triển, Cụ ra Bắc và khắp nơi tìm gặp các thủ lĩnh kháng chiến bản địa, tổ chức lu&nh nh&ng ph&ng án hợp tác, tổ chức đoàn kết, y&ng tr& cùng chiến đấu. Tóm nhìn của Cụ Phan Đình Phùng qu& là sự cảm thông, rộng lượng, vượt xa tầm nhìn của một số người lãnh đạo kháng chiến khác thời bấy giờ ở Bắc và Trung Kỳ chỉ bó hẹp trong phạm vi hoạt động tại địa phương mình.

Nhìn chung, chúng ta đã thấy được và lãnh hội được Tinh Thần của Chí sĩ Phan Đình Phùng, một tinh thần trí thức yêu nước, một nhà quân sự thao lược, dũng khí, tinh thần táo bạo ng&ng. Tinh Thần Phan Đình Phùng như một hào quang rực rỡ sáng chói trong chiến sự chống ngoại xâm của Dân Tộc Việt Nam. Đó là :

- **ĐOÀN KẾT** được toàn dân, các lực lượng kháng chiến khác trong nước. Sự cần thiết của toàn dân là lực lượng chính yếu để hoàn thành giai đoạn đầu tiên của xâm lược của gi& Pháp.
- **C&NG TR&C** có tính cách công bằng quy&ng thực tiễn dám nói dám làm trong mọi hoàn cảnh đời sống và chân lý đúng đắn, mọi lúc.
- **DŨNG KHÍ** tìm tòi sáng tạo mọi thủ pháp và tinh thần trên hết mọi bình thường của con người, can đảm đương đầu, dấn thân với mọi khó khăn nguy hiểm để hoàn thành nhiệm vụ được

s& cho Đ& t N& c.

- **TRUNG NGHĨA**, h& t m& c trung thành v& i vua (H& Nghi), kiên trung v& i Đ& t N& c đ& n h& i th& cu& i cung, hi& u nghĩa tr& n v& n gia đình, dòng h& .

- **YẾU N& C**, m& t t& m g& ng sáng chói tinh th& n yêu n& c n& ng n& n, nêu cao m& t đ& o đ& c, tác phong g& ng m& u có tác đ& ng c& vũ và c& m hóa r& t l& n đ& i v& i t& ng sĩ nghĩa quân và ng& i dân đ& ng th& i. Đã th& hi& n đ& c n& i lòng c& a k& sĩ vì n& c, vì dân. Lo n& i lo c& a dân, c& a n& c. Đau cùng n& i đau c& a dân và v& n n& c trong c& nh đang b& ngo& i xâm chi& m đóng lãnh th& đ& t ách đô h& .

- **B& T KHU& T**, kiên c& ng, không khu& t ph& c, không đ& u hàng, không b& cảm đ& b& i danh l& i, đ& t quy& n l& i T& Qu& c Vi& t Nam lên trên t& t c& .

Xác nh& n Tinh Th& n Nho sĩ Phan Đình Phùng là bi& u t& ng câu nói :” **Phú quý b& t năng d& m. B& n t& n b& t năng di. Uy vũ b& t năng khu& t.**”

(Giàu sang không quy& n rũ đ& c- Nghèo nàn không đ& i đ& i đ& c. Vũ l& c không khu& t ph& c đ& c.)

Qua h& n b& n ngàn năm đ& ng n& c, gi& n& c, ti& n nhân chúng ta đã truy& n đ& t cho h& u th& vô vàn kinh nghi& m cùng nh& ng bài h& c quý báu trong công cu& c ch& ng ngo& i xâm , b& o t& n Đ& t N& c, Nòi Gi& ng. D& i đ& t Vi& t Nam thân th& ng c& a chúng ta nh& bé, nh& ng vô cùng xinh đ& p do ti& n nhân chúng ta đã dày công xây đ& ng b& ng c& núi x& ng, sông máu. Bao đ& i trong l& ch s& đã t& i lên Quê H& ng VN và th& m đ& m b& i nh& ng dòng máu thiêng c& a anh hùng, li& t n& . Thân th& Vi& t Nam hình cong ch& S đã c& u mang bao b& c tr& ng t& n m& t Dân T& c thông minh, hi& n hòa, b& t khu& t luôn b& ngo& i xâm ph& ng b& c l& u tâm đánh phá, đ& t ách đô h& k& t& lúc l& p qu& c cho đ& n ngày hôm nay.

- B& c thu& c l& n th& nh& t : T& năm 111 tr& c TL đ& n năm 39 sau TL (150 năm)

- B& c thu& c l& n th& hai : T& năm 43 đ& n năm 544 (544 năm)

- B& c thu& c l& n th& ba : T& năm 603 đ& n năm 939 (336 năm)

- Và th& c dân Pháp đô h& : T& năm 1883 đ& n năm 1954 (71 năm)

Ngoài nh& ng l& n gi& c Tàu, gi& c Pháp đô h& mà dân t& c Vi& t Nam cam tâm gánh ch& u theo th& i gian ghi trên, l& ch s& Vi& t Nam đã ghi nh& n k& t& sau **T& Ch& Thi& Đ& i**(939) đ& n th& k& 20 l& gi& c côn đ& truy& n ki& p ph& ng B& c v& n luôn dòm ngó, đánh phá, qu& y nhi& u tri& n miền theo dòng th& i gian qua các tri& u đ& i Đinh, Lê, Lý, Tr& n, Lê... trong m& u toan thôn tính sát nh& p cho b& ng đ& c n& óc Vi& t Nam và bi& n Đông vào lãnh th& c& a chúng đ& chúng có đ& c l& trình b& nh tr& ng ti& n chi& m toàn vùng Đông Nam Á v& i hình l& i bò mà chúng đã t& v& m& t cách thô b& o vô t& i v& ch& ng ch& ng c& , li& u c& ch& ng minh. Nh& ng “Nam qu& c s& n hà Nam đ& c& - Ti& t nhiên đ& nh ph& n t& i thiên th& ” đ& c ti& n nhân qua các tri& u đ& i đã vi& t nên nh& ng thiên anh hùng ca gi& n& c trong l& ch s& c& a m& t Dân T& c hào hùng t& Ngô Quy& n, Lý Th& ng Ki& t, Tr& n H& ng Đ& o, Tr& n Bình Tr& ng, Lê L& i, Quang Trung, Hoàng Di& u, Phan Đình Phùng.....cho dân t& c này v& n đ& c tr& ng t& n nòi gi& ng, lãnh th& lãnh h& i v& n đ& c toàn v& n v& i th& i gian.

Nh& ng kh& n thay, đ& u th& k& 21 dân t& c VN g& p n& i b& t h& nh đang ph& i cam lòng h& ng ch& u cu& c B& c thu& c l& n th& t& c& a k& thù truy& n ki& p ph& ng B& c đang áp đ& t b& i s& ti& p tay dâng hi& n c& a t& p đoàn thái thú vi& t gian bán n& c đ& ng c& p côn đ& c& ng s& n VN đang là s& th& t.

Một số thời kỳ phũ phàng, không còn gì chßi cßi, bị nß minh. Đßt Nßc VN hôm nay đang nßm gßn trong vòng tay đô hß cßa Hán tßc, không phí mßt viên đßn, mßt giọt máu đào. Đßt Nßc chúng ta đã thßc sß mßt vào tay Tßu cßng. Bßt chißn tß nhiên thành. Lũ vißt gian bán nßc Hà Nßi hôm nay đang hân hoan, “hß hßi, phßn khßi” phát đßng rßm rß và đßo dißn thành công “vß tußng bán nßc” cho ngoßi bang mà chúng tß hào đßc vißt nên nhßng trang thßm sß nhßc nhß cho lßch sß nßc nhà.

Hãy nhìn Quê Hßng VN hôm nay dßi cái thßi gßi là chß nghĩa xã hßi là mßt đßt nßc tràn ngßp lßy lßi muôn vàn hßn thù, gian trá, khßng bß, bßo lßc, trßn áp, thß tiêu, tham nhũng, bóc lßt, đối nghèo, lßc hßu, đßc tài, gian ác... đßc dân dßng bßi mßt nhà nßc đßt nát, côn đß, hßn vßi gißc, ác vßi dân. Một nhà nßc cßng Vißt tßn hßn chßp tay cúi đßu cung kính mßi mßc đßng hßn đón tßng “đoàn quân ma” dßi vß bßc bßi nhßng gói thßu trúng nhßng đß án lßn bßp bßm, trá hình đß có cß hßi cho kß thù truyßn kißp Bßc kinh dần trßi rßng khßp nhßng đoàn quân ma tràn lan tß Bßc vào Nam lên Cao Nguyên. Dân Tàu tß do xâm nhßp biên gißi nßc ta, tß do đi lßi tß Bßc vào Nam nhß chß không ngßi, không cßn gißy phép, passport, tß do cß trú, tß do lßp làng xã, nhßng khu tß trß, tß do lßy gái Vißt sinh đß hàng loßt Tàu con. Chúng mußn nß đâu, và nß bao lâu, cái nhà nßc vißt gian cßng sßn không có quyßn kißm soát, không có ý kißn. Dân Tàu phßm pháp trên đßt nßc VN thì lußt pháp VN không có quyßn thß lý, xét xß. Chúng tß do say sßa chè chén, cßp bóc, đánh đßp hà hißp dân lành, chßc gái, tß do hßm hißp phßn Vißt gißa đám đông, trßc mßt lũ công an nhân dân ác ôn vißt cßng và bßn cßm quyßn bßt tài bßt lßc đßa phßng chß bißt ngoß nhß mßt làm ngß. Ngßi dân có can thißp thì bß chúng bß hßi đßng tß chßt đßn bß thßng.

Ngßi dân VN thßt nghißp lan tràn đß lũ vißt gian cßng sßn có cß xußt khßu hàng loßt lao đßng đi làm lao nô nhißu nßc mà vß vét đồ la bß túi. Bßn Tàu tß do cßp hßt công ăn vißc làm cßa dân VN tßi các công trßng khai thác bauxite Nhân Cß (Daknông), Tân Rai (Bßo Lßc) các nhà máy đßm Cà Mau, nhà máy khai thác alumin ở Tây Nguyên, các nhà máy đßn ở Qußng Nam, Trà Vinh, các khu công nghißp ở Long An, các đß án năng lßng, luyßn kim, hóa chßt...Nhßt là gißc Tàu thuê rßng đßu ngußn tßi mßt số tßnh biên gißi phía Bßc đßc theo biên gißi hßng Nam (tißp giáp khu vßc khai thác bauxite Tây Nguyên) vßi mßt dißn tích lßn (hßn 300.000 hecta, thßi hßn 50 năm vßi giá bßo) đang trß thành nhßng “khu tß trß”, nhßng “tô gißi” cßa Tàu, nßi bßt xußt, ngoßi bßt nhßp. Công an ác ôn và lũ cßm quyßn cßng vißt không còn quyßn hßn gì trên các phßn đßt y, và ngßi dân cũng không đßc quyßn bßn mßng đßn. Đßng vào là nát thßy ! Tình trßng dân lao đßng Tàu có mßt khßp nßi nhß thßt nguy cß, đßi hßa vß an ninh qußc phòng. Một Cao Nguyên là mßt nßc. Gißc Tàu ém quân chß thßi cß. Tßnh vi dân, đßng vi binh. “Con Ngßa Thành Troie” đang nhßp vß câu trên khßp lãnh thß Vißt Nam. Nhßng “đoàn quân ma” này sß là lßc lßng nßi nßng tßp tay vßi các quân đoàn cßa Tàu phù tràn qua biên gißi Vißt Trung phía Bßc, tß bißn Đông vào khi cßn thißt.

Vß mßt kinh tß, tài chánh lũ vißt gian cßng sßn bán nßc mß rßng cßa cho gißc Tßu thao túng, tung hoành ngang đßc lßng đßn thß trßng tiêu thß. Gißc Tàu tß do nhßp ào tß vào VN không phßi đóng thuß hàng hóa, thßc phßm rau quß trái cây, hàng tiêu dùng đßu có tßm chßt đßc. Hàng dßm, hàng giß, hàng nhßi, hàng tßn đßng đang tràn lan khßp nßc và rß mßt khißn cho hàng hóa cßa dân VN sßn xußt trong nßc không tiêu thß đßc. Đßc hßi hßn là chúng in vô sß bßc giß chuyßn vào VN phá hoßi tißn tß. Dân VN hôm nay đang bß hßn hóa phßi tiêu thß hàng tàu, xem phim tàu, ăn thßc phßm tàu, nói tißng tàu, tiêu xß đßng nhân dân tß cßa tàu, hßc chß tàu, nhißm nßng phong hóa tàu...và chß chßng đôi ba thß hß kß tißp là Con Rßng Chßu Tiên sß trß thành “chßt” lai căng.

Đßi trißu vua Lê Thánh Tông (1460-1497), gißc nhà Minh luôn dòm ngó nßc ta, nên vua Lê

Thánh Tông luôn cänh giäc, Ngài luôn căn dän triäu thän bá quan văn võ :**”Ta phäi giägin cho cän thän, đäng đä cho ai läy mät mät phân núi, mät täc sông cäa vua Thái Tä đä läi”**.
Väy mà hôm nay lũ côn đä bán näc vät cäng Hà Näi đã manh tâm bán đäng däi non sông gäm vóc cäa Tiän Nhân đä läi cho kä thù truyän kiäp phäng Bäc. Lãnh thä, lãnh häi, häi đäo, thäm läc đäa, bä biän chäy dài tä Bäc chí Nam 3.200km xinh đäp cäa dân täc đã không còn näa. Lũ vgcs đã phäi trä món nä vay män cäa quan thäy Tàu cäng cäa chúng gän 22.000 tän vät chät (läng thäc, quân trang, xăng đäu, súng đän, xe tăng, bom mìn, häa tiän...) cùng väi 300.000 lính Tàu mà chúng vay män đä có phäng tiän đánh phá, cäng chiäm miän Nam VN tä do. Vay nhiäu thì nä nhiäu. Nä nhiäu thì läy đầu trä. Chúng phäi läy đät đäi cäa cha ông đä läi mà trä nä bäng công hàm bán näc 1958 hai đäo Hoàng - Träng Sa, biän Đông, nhäng hiäp đänh năm 1999 và năm 2000 đät biên giäi và biän trong vänh Bäc bä. Hành đäng cäa chúng quá ngu đän không còn giäng ngäi. Chúng là loài thú biät nói tiäng ngäi, vì chúng phäi đäa häi häm Tàu đä cäng cä bäo vä cái chä đä đäc tài toàn trä bät läng cäa chúng, Thä chúng bán näc, chä không đä mät đäng, đä đäc tiäp täc đäc quyän cai trä cha truyän con näi, tham nhäng, ăn cäp bòn rút tài nguyên cäa cäi đät näc tän cùng cän kiät.

Häi quân Tàu tä do vào häi phän VN bän giät tàu đánh cá cäa dân Viät, bät, đòi chuäc tiän, hành häng phä, vä vét ngäc, cät dây cáp tàu thăm dò cäa VN...nhäng lũ viät gian bán näc vän cầm miäng hän, im thin thät, không dám hó hé, không dám lên tiäng phän đäi, mà còn thäa nhän nhäng hành đäng côn đä cäa giäc Täu nhä thä là chính đáng, là chäng có gì đä phäi khiäu näi yêu sách. Ngäi dân yêu näc xuäng đäng biäu tình chäng giäc Tàu xâm läc đät näc, đàn áp ngä phä VN thì bäo quyän vä trän áp thät dã man, bät bä tù, đánh đäp tra tän, khóa tay, bóp häng, đäp vào mät, trän áp ném lên xe cây nhä ném mät con thú. Lũ vgcs còn ngang ngäc, ngu muäi ra thông báo cäm ngäi dân biäu tình, vì biäu tình chäng đäi Tàu cäng là can täi phän quäc. Thông báo cäm dân biäu tình läi không dám ký tên, vì chúng sä lä cái bän mät bán näc trä trän cäa chúng, và phän läi cái bàn hiän pháp mà chúng đã ban hành. Thät là hèn hä, khiäp nhäc. Nhäng chä träng, chính sách cai trä dân thì lũ viät gian bán näc đäu häc theo Tàu, Tàu làm träc, cä thä chúng sao y chánh bän mà träng lên đäu dân Viät. Nhäng vän đä träng đäi cäa đät näc thì bän lãnh đäo vgcs đäu phäi sang thänh thä ý kiän cäa Bäc kinh cho phép mäi dám thi hành. Rä ràng tên täng bí thä vgcs đang hiän nguyên hình là mät tên thái thú đäa phäng cäa Hán triäu...vân..vân....

Täi ác cäa lũ viät gian cäng sän bán näc Ba Đình và kä thù truyän kiäp phäng Bäc vô vàn kä sao cho xiät, cao hän núi Thái sän, bao la hän đäi đäng, đang täng ngày diän ra trên mänh đät quê häng rách nát mà mäi ngäi đäu biät trong thäi đäi internet, đä đät näc VN thành mät Tân Cäng, mät Tây Täng...và xóa tên trên bän đä thä giäi.

Thä thì chúng ta đã mät VN thân yêu räi còn gì. Đäng näm mä và đäng hoang täng näa. Đäng nghĩ räng lũ vg bán näc Ba Đình phän công bän đäi hän. Đät Näc thäc sä đã näm gän trong tay bän hän täc, đang bä Tàu a man áp đät tä cái gäng bäc thuäc län thä tä mät cách nhä nhàng, thoäi mái. Tuy räng bä ngoài đäi väi thä giäi bên ngoài thì bóng dáng đät näc VN vän còn là nguyên thä mät quäc gia có mät hä thäng nhà näc csVN cai trä hà khäc đäc tài toàn trä theo täng mänh länh quan thäy hän triäu cäa chúng đäy bäo väi lá cä máu nhäy nhäa bao oan khiän ma quái.

Mät näc thì phäi lo läy läi näc. Muän läy läi näc, đäu kiän tiên quyät phäi tiêu diät toàn bä bè lũ viät gian bán näc cäa cái đäng cäp Ba Đình và đäng bän tay sai cäa chúng đang nhän nhä trong näc cũng nhä täi häi ngoäi. Đät đäm toàn diän chúng mäi có thä nói chuyän đánh đäi, trä diät giäc Tàu kä thù truyän kiäp cäa Dân Täc ra khäi bä cõi, mäi có cä thu häi đäc nhäng phän länh häi, länh thä, häi đäo đã bä chúng cäng chiäm mät cách hèn hä vô liäm sä ,

cũng như quét sạch lũ dân Tàu còn để tiếp như p ngang nhiên chi m ng c trú b t h p pháp t Nam chí B c ra kh i giang s n g m vóc Vi t Nam.

Ti n Nhân đã g y d ng, gìn gi Đ t N c này b ng c núi x ng, sông máu và trí l c. Nh ng bài h c trong công cu c đ ng n c gi n c c a cha ông chúng ta qua t ng tri u đ i trong l ch s đã truy n l i h u th bao kinh nghi m ch ng k thù truy n ki p ph ng B c và th c dân Pháp xâm lăng đô h . Nh ng bài h c H i Ngh Diên H ng đ c th hi n đ i nh ng th c khác nhau trong l ch s v n còn đó. Trong đó, ti n nhân đã v n đ a vào m t lo i vũ khí s c bén, hi u nghi m nh t là s c m nh qu n chúng, s c m nh toàn dân đ thanh toán gi c thù mà bao sĩ phu yêu n c đ u đã nghĩ đ n. Trong bài này, ng i vi t mu n suy g m và vinh danh Tinh Th n Phan Đình Phùng nh đã nói trên. S ng gi a tri u đ i phong ki n, qu n th n chia bè k t đ ng, đ t n c lo n l c, dân tình ly tán...ho sĩ Phan Đình Phùng th t cô đ n tr c hoai bão c a mình, tr c n xâm lăng c a gi c Pháp. Nh ng v i trí l c phi th ng đ y c ng tr c và dũng khí, nhà chí sĩ ái qu c h Phan đã đ n thân t n l c v n đ ng đ c tr n v n s c m nh c a toàn dân b ng câu nói :**”...Tôi có m t ngôi m r t l n c n phi gìn gi là đ t n c Vi t Nam và m y m i tri u đ ng bào...”**

Câu nói nh m t l i th tr c h n

thiên sông núi đã đánh đ ng và v c đ y đ c lòng yêu n c c a toàn dân đ ng tâm đ ng đ i ng n c kh i nghĩa c a c Phan, gây bao t n th t kh n đ n n ng n , và nh ng n i lo s khi p đ m kinh hoàng c a gi c Pháp trong 10 năm tr i kh i nghĩa. Con đ ng kháng Pháp c u n c đang đ t nhi u th ng l i ti n đ n thành công, nh ng r i thay, c Phan Đình Phùng đã ph i hy sinh, nên cu c kh i nghĩa ph i đành b d .

Nh ng con dân VN yêu n c luôn đ t k v ng vào v n m nh Đ t N c :

Giang s n t đây m m t – Xã t c t nay v ng n n - Nh t nguy t h i mà l i minh – Càn khôn bĩ mà l i thái. (Nguyễn Tr i)

Ngày hôm nay nhu c u m t cu c cách m ng l t đ b o quy n t i Vi t Nam r t c n thi t, c p bách. C p bách và c n thi t h n các cu c cách m ng Hoa Lài c các qu c gia Ai c p và Trung đông. Vì ng i dân c các n c này n i đ y ch m c đích duy nh t l t đ các ch đ đ c tài toàn tr , tàn ác, áp b c, tham nhũng, đ giành l i t do dân ch , nhân quy n, s giàu m nh, m no h nh phúc cho ng i dân. Nh ng đ i v i dân t c VN ngoài nh ng lý do trên còn ph i gánh ch u m t n i nh c nghìn đ i : Nh c m t n c vào tay ngo i bang, nh c đ t n c b xóa tên trên b n đ th gi i, nh c làm ng i dân không có T Qu c.

Mu n đ c t do, dân ch , nhân quy n, m no, h nh phúc, không mu n b t i nh c m t n c, không ph i làm ng i dân vô t qu c, toàn dân Vi t yêu n c ph i t mình quy t đ nh v n m ng cho chính mình. Đ ng diên r ng i đó mà trông ch s c m nh ngo i bang tr giúp, ho c m t ng r ng M s giúp VN đánh trung c ng, ho c vgcs s đ ng đ u ch ng l i k thù truy n ki p ph ng B c b ng vũ l c. Ng i dân trong n c ph i đoàn k t tri u ng i nh m t, t o m t s c m nh phi th ng c a toàn dân cùng đ ng lên bu c vgcs bán n c tr l i quy n t quy t cho Dân T c, bu c chúng ph i công b nh ng nh ng b v bi n, đ o, đ t li n...cho trung c ng. N u chúng s k t t i bán n c, s m t đ ng, s m t đ a v , và m i quy n l i chúng đang h ng, s tr thù...mà không tr l i, thì chúng ta s có chính nghĩa đ l t đ , tiêu di t lữ vi t gian bán n c c ng s n và k thù truy n ki p ph ng B c. Lúc đó VN m i danh chánh ngôn thu n đ c s ti p tay c a c ng đ ng qu c t . L ch s nhân lo i luôn tái di n, thì l ch s VN v n không ng ng tái di n. Nh ng tr n chi n th hùg vng v ng bên tai c Vân Đ n vang đ y đ n d p ti ng thét quân, cu n cu n ti ng sóng B ch Đ ng Giang gào thét gi t gi c, m m h i tr ng gi c xung phong l y đ u gi c c Chi Lăng, Đ ng Đa chi n đ a...l i đ c tái di n.

Mùa Xuân c các qu c gia c r p, Trung đông đang n r . Mùa Xuân VN cũng đang ch m n trên vùng tr i VN thân yêu. Đó là lòng Dân, là ý Tr i, không s c m nh nào c n n i đ c cao

Nhà Cách Mạng PHAN ĐÌNH PHÙNG

Tác Giả: K3 Nguyán Thá Hoáng
Thứ Hai, 10 Tháng 10 Năm 2011 12:21

trào Dân Chủ, là xu thế thời đại hôm nay.

Đỗ kät bài, ngäi viät xin phép trích đän cuäi bài “**Phú Lâm Nhân - Häch Cäu Näc**” của tác giả BäO GIANG :

.....
Viät Minh lập häi, tiêu công lý,
Cäng sän kät bè, hät tä do.
Häi äi ! cän đau nhä xäe ruät,
Tiäng thät uät nghän chäng ra häi.
Mänh đät nào cho dân ta ä,
Näc sông nào cho dân ta uäng,
Gäo thäc nào cho dân ta ăn,
Säa mä nào cho con bú mäm ?
Täm mäi năm giäc cäng kéo vä,
Näc mät chäng khô, đau thäng chät näi.
Ôi ! ngày đäi nän, Träi mãi ngä yên !

Tùng...tùng...cäc...cäc...
Nào häi Tiên Long,
Đây giä nguy biän,
Sóng cuän biän đäng.
Biên thäng nguy khän.
Tùng...tùng...cheng...cheng...!
Häi ngäi dân Viät,
Tä Quäc lâm nguy.
Ai ngäi vì näc,
Đäng däy mà đi.
Ngäi đi, chí toän bät voi räng hä báo,
Có ä nào lo ngäi chän cáo mèo hoang ?
Kä xuäng biän tìm điät kinh ngä, hà bá,
Có khi nào äi sä cóc nhäi đäi chân ?
Ta đi cho Viät Linh ngäi sáng,
Ta vä cho hän näc trào dâng.
Đät cäa mä, mät ngän cä ta thä không bä,
Núi näc Nam, mät viên đá ta quyät chäng räi.
Chängä xuäng, em đäng däy,
Điät cho hät phäng bán näc häi dân,
Mä phät cä, con ra trän,
Quét cho säch bän bänh träng bäc phäng.
Ngäi trong näc,
kä ngoài biên,
Đäng cho cao ngän cä Đäc Läp.
Hát cho đäu tiäng hát Tä Do.
Cho ngàn ngàn sau, dòng sä Viät còn äu danh träi đät.
Cho vän thä, ngäi näc Nam cùng bän bä an äc, hòa minh. (tác giả Bäo Giang)

Nhà Cách Mạng PHAN ĐÌNH PHÙNG

Tác Giả: K3 Nguyễn Thị Hoàng
Thứ Hai, 10 Tháng 10 Năm 2011 12:21

Orlando 9.9.2011
NTH (K3/72HVCSQG)

THAM KHẢO :

- Nguồn tin tức trên internet.
- Sách : Phan Đình Phùng - Cuộc đời và Sự nghiệp
(Nhà Xuất Bản : Nghệ An – Năm 2007)
- Việt Nam Số Lịch - Trần Trọng Kim